

rila do 200 koračkov pod vrh Taraboša. Nekateri listi so celo prinesli poročila, da je Veliki Taraboš dne 2. aprila padel Črnogorcem v roke, kar pa se žal še ni obistinito. Oblegovalci so zasedli vse, razun 3 utrd na vrhuncu Taraboša. Turška posadka v teh utrdbah je torej popolnoma odrezana od ostalih turških čet in se gotovo ne bo mogla dolgo držati. Glavni naskok na Skader je dal kralj Nikolaj na večer dne 2. aprila ustaviti, vendar se mesto in utrdbi obstreljujejo naprej; oblegovalne čete pa so se pripravljale na nov splošni naskok. Dne 4. aprila popoldne je odpisal general Bojović, poveljnik srbske armade pred Skadrom, k Essad-paši odposlanec s pozivom, da naj se uda in tako prepreči nadaljnje prelivanje krvi. Essad-paša je odgovoril, da bo vstrajal do konca in se bojeval toliko časa, dokler bo imel le enega moža. Kot odgovor na izjavo Essad-paše je odredil general Bojović generalni naskok na trdnjavo. Vsa infanterija in artilerija sta pričeli naenkrat na vseh straneh napadati utrdbe. Oblegovalne čete so zasedle zopet več utrd nad goro Siroko in Skadrom. Dne 5. t. m. se je naskok prekinil, da se čete odpočijejo za zopetne boje. Od 5. aprila naprej Črnogorci in Srbi utrjujejo zavzete okope. Turški in srbsko-črnogorski topovi pa donijo le poredkoma. Od 31. marca do 6. aprila je padlo na srbsko-črnogorski strani čez 4000 mož, največ Črnogorcev, kateri gredo po nekod brez povelja kar slepo v boj proti močnim turškim utrdbam. Glavne naskoke na Skader vodi srbski general Bojović. Srbi in Črnogorci so se dne 7. aprila že pripravili na zopetni splošni naskok na Skader, vendar so istega za nekaj dni preložili, ker niso hoteli očitno izkazati kljubovati poveljniku brodogovja pred Barom, angleškemu admiralu, ki je pozval Črnogorce, naj po nehaljo z napadanjem Skadra, sicer bo začel obstreljevati z bojnih ladij črnogorsko pristanišče Bar.

Da se kralj Nikita ne zmeni mnogo za brodogovje veselil, ki križari pred črnogorskimi pristanišči, izpričuje naslednji dogodek, ki ga prinašajo listi: Črnogorski kralj Nikolaj je dne 1. aprila po kosilu ravno spal in morali so ga zbuditi, da mu poročajo, da se avstro-ogrsko vojno brodogovje nahaja pred Barom. Dvorni maršal je kralju prečital tozadevno brzjavko, na kar se je kralj obrnil in rekel: „Ne motite mojega spanja!“

Črni bataljon.

Zvezna črnogorsko-srbska armada se je dne 31. marca, 1. in 2. aprila, z vso silo v generalnem naskoku navalila na Skader. Najljutejši in najbolj krvav je bil boj za Taraboš. Kralj Nikita je izdal povelje, da se mora ta postojanka vzeti za vsako ceno. Načelnik generalnega štaba generala Martinoviča, polkovnik Plamenac, eden najboljših črnogorskih častnikov, je zbral četo 600 mož, kateri so se na njegov poziv prostovoljno oglašili. S tem „črnim bataljonom“ se je navalil Plamenac na turške postojanke, med tem ko je črnogorska artilerija turške utrdbe močno obstreljevala. „Črnemu bataljonu“ se je posrečilo, prerezati žične ograje in se približati sovražniku. Ta pa se je vrغل z vso silo na Črnogorce. V turških vrstah so bili skoro sami albanski prostovoljci. Boj je bil naravnost obupen. Nož na nož, oko v oko, sta se borila sovražnika. Albanski prostovoljci so imeli strojne puške, iz katerih so sipali z velikim uspehom usodopolni ogenj v vrste naskakovalcev. Med tem so došli Črnogorci pomoč. Došel je cetinjski in njeguški bataljon in 2 bataljona iz Virpazarja. Turki so iz svojih topov na Tarabošu bruhal silovit ogenj med vrste naskakovalcev. Krogle so kar kosile cele vrste Črnogorcev. Na obeh straneh so se borili z neprimernim junaštvom. Turki so se branili obupno. Polkovnik Plamenac je zadela krogla v čelo, junak se je mrtve zgrudil na tla. Vsi trije črnogorski bataljoni so bili do malega uničeni.

Uprizoritev bojnega brodogovja veselil.

Da bi Črnogorce in Srbe pripravile veselile do tega, da bi opustili napadanje Skadra, so veselile odposlane pred črnogorski luki Bar in Ulcinj svoje bojne ladje. Z njimi hočejo veselile zapreti Črnogorcem pristo pot po morju in tako preprečiti vsako nadaljnjo dovažanje vojnihi potrebščin in živeža. Te demonstracije (uprizoritve) se udeležujejo: Avstrija, Anglija, Francija, Italija in Nemčija. Rusija dozdaj še ni poslala nobene bojne ladje pred črnogorsko obal in se najbrž tudi ne bo udeležila te uprizoritve veselil. Avstrija je poslala sledeče bojne ladje v črnogorske vode: „Franc Ferdinand“, „Radecky“, „Zrinjski“ in „Aspern“ ter torpedolovce: „Scharfschütze“, „Dinara“ in „Ulan“. Nemčija ima pred Črno goro le manjšo ladjo „Breslau“. Po več bojnih ladij imajo pred Barom Italija, Anglija in Francija. Glavno poveljstvo vsega brodogovja je prevzel angleški admiral. Dne 5. t. m. je ta admiral kot poveljnik mednarodnega brodogovja brzjavil iz Kotora črnogorski vladi in jo obvestil, da je došlo brodogovje pred Bar in je zahteval, naj takoj odgovori, če je Črna gora pripravljena, izpolniti zahteve veselil, da preneha napadati Skader. Črnogorski ministrski predsednik je odgovoril:

„Globoko obžalujem, da vidim mednarodno brodogovje, zbrano v črnogorskih vodah v svrhu, da izvrši pritisk na Črno goro, da bi se pokorila želji veselil glede obleganja Skadra in ustavljenja sovražnosti Črne gore v albanskem ozemlju. Črna gora vkljub pritisku, o katerem priča navzočnost brodogovja, ne more odnehati od stališča, ki odgovarja zahtevam med zavezniki in Turčijo obstoječega vojnega stanja, kakor tudi od strani veselil ob izbruhu sovražnosti proglazene nepristranosti. To načelo se pa po navzočnosti mednarodnega brodogovja v črnogorskih vodah v

škodo Črne gore krši.“ — Sedaj pričakujejo admirali navodil svojih vlad, kako naj nadalje postopajo.

Kam gredo Bolgari?

Sicer je res, da si vsi Bolgari želijo miru, toda ne pod takimi pogoji, kakor jih ponuja premagana Turčija. Zato pa se Bolgari niso položili orožja iz rok. Čisto gotovo je, da bodo zopet mogočno in z vso silo udarili nad Turke, če se pri mirovnihi pogajanjih ne udajo bolgarskim zahtevam. Toda kje bo bitka?? Tega nihče ne ve. Skrivnostno kakor vselej, delajo tudi tokrat Bolgari vse priprave za bodoče spopade. In naenkrat bodo udarili, ako bo treba. Tako se je dosedaj vedno gojilo. Bolgari malo govorijo, a mnogo delajo. Pred Odrinom je stala velika armada z mnogoštevilnimi morilnimi kanoni. Sedaj tam ni več potrebna. Izvemo sicer, da je odkorakala od Odrina, toda nič ni gotovega, kam. Ali proti Cataldici, ali na polotok Galipoli? Nekateri mislijo, da proti polotoku Galipoli, kjer bodo s svojimi velikimi in težkimi topovi ki so gromeli proti Odrinu, napadli in porušili dardanelske turške trdnjave. Ako se jim to posreči, imele bi grške ladje prost vhod v Dardanele, kjer bi napadle slabše turško brodogovje. Ako pa je enkrat to uničeno, imajo Bolgari ob Cataldici prost vhod v Carigrad, kajti sedaj jih ravno to ovira, da pridejo takoj pod ogenj topov turške mornarice, ako se še nekoliko pomaknejo proti Carigradu. To je ugibanje, toda Bolgari bodo storili to, kar je za-nje najugodnejše. Dosedaj so njih vojskovodje tako ženialno (duhovito) vodili bolgarsko armado, da jih občuduje ves svet.

Kdo je vjel Sukri-pašo?

Ker se o predaji Sukri-paše širijo po listih različne neresnične vesti, češ, da je Sukri-paša predal Odrin nekemu srbskemu poveljniku, je izdalo bolgarsko vojno poveljništvo sledečo, od Sukri-paše samega izdano izjavo: Dne 26. marca sem se nahajal s svojim generalnim štabom v mojem glavnem stanu v stari utrdi Ildirin. Ko so bolgarsko-srbske čete čez vhodni trdnjavski krog udrle v mesto, sem dal znamenje, da bojevanje preneha. Pol ure pozneje je došel k meni poveljnik kraljevo-bolgarskega polka, polkovnik Maršelov, kateri je ostal skoro eno uro pri meni. V spremstvu dveh častnikov gardnega polka sem se podal nato h generalu Vazovu, kateri se je nahajal v spodnjem delu mesta, sem se mu predstavil in ostal tam pol ure, na kar me je general Vazov peljal v avtomobilu k mostu. Kjer se je nahajal general Ivanov, poveljnik druge bolgarske armade. Ta me je zadrževal zopet pol ure. Nato sem se vrnil nazaj v svoj glavni stan. Med tem, ko sem bil že odsoten, je prišel v moj stan nek srbski major z večimi vojaki, a jaz jih nisem videl. — S tem pojasnilom Sukri-paše bo pač malenkosten in neljub preprič med srbskimi in bolgarskimi listi zaradi vjetja Sukri-paše za vselej prenehal.

Mirovna pogajanja.

Balkanski zavezniki so že odgovorili na vele-vlasti zaradi miru. Bolgari sprejemajo mejo Enos-Midia, toda ne za stalno, ampak samo kot podlago za nadaljna pogajanja. Zavezniki nočejo prepustiti odločitve o Egejskih otokih velevladim, ampak hočejo sami o njih odločevati. Je res že odveč, kako se vele-vlasti oblastno vedejo in si prisvajajo pravice, ki jim ne gredo. Glede Albanije zahtevajo zavezniki, da se jim naznanijo nameravane meje ter izrekajo upanje, da so meje takšne, kakoršnih si zavezniki želijo. Bolj nazorno rečeno, se to pravi, Skader mora pripasti Črni gori. Zaradi vojne odškodnine so zavezniki odgovorili, da vstrajajo na tej zahtevi, toda so zadovoljni, ako se o njej obravnava ip sklepa na posvetovanju veselil z balkanskimi zavezniki. Mir nastopi še-le takrat, kadar se Turki izjavijo, da te predloge zaveznikov vsaj načeloma sprejmejo. Nekateri mislijo, da se bo zdaj mir kmalu sklenil, kajti vse države so že skrajno željne počitka. Drugi zopet pravijo, da se ne bo kmalu miru. Če tudi glede Skadra pače odločitev na to ali ono stran, vendar še pride potem meja na jugu Albanije na vrsto, kjer je udeležena Grška. Tam se bo pa proti Grški usajala Italija, ki ne vidi rada, da postane Grška na morju, ravno Italiji nasproti, vedno močnejša. Zavezniki bodo morali bržkone tako dolgo čakati z mirom, da se reši vprašanje glede grško-albanske meje. Blizu miru smo že torej, vendar pa še tudi daleč.

Politični ogled.

— Naš cesar. Vsak dan morajo cesarju ministri poročati o dogodkih na Balkanu. Cesarjevi miriljubnosti se ima Avstrija in tudi Evropa zahvaliti, da še ni prišlo do vojke. Sivolasi vladar se čuti sedaj izredno zdravega. Dne 4. aprila se je po daljšem odmoru peljal zopet v odprtem vozu iz dunajskega cesarskega gradu na izprehod. Ob tej priliki je obiskal cesar nadvojvodinjo Cito v gradu Heendorf pri Dunaju. Ko se je vračal v Senbrun nazaj, ga je občinstvo viharno pozdravljalo.

— Državni zbor bo zopet sklican, kakor naznaja predsednik Silvester po listih, za dne 5. maja ob 5. uri popoldan ter bo razven sobot in nedelj baje vsak dan zboroval. V pretres pride mali davčni načrt, proračun za drugega pol leta, sprememba opravilnika, zavarovalni načrt, postava za agrarne uradnike, rudarska postava, kartelna postava in nekatera overovljenja. Zborovalo se bo tudi meseca junija.

— Nemško-češka Kmečka Zveza. Deželna organizacija vseh nemških krščanskih kmetov na Češkem je imela pred kratkim svoj letni občni zbor.

Iz poročila je razvidno, da je Zveza zelo marljivo delovala. Preteklo leto je imela 94 zborovanj (naša S. K. Z. jih je imela po poročilu občenega zbora 150), 2 odborovi seji, več zaupnih shodov ter je pridobila čez 300 novih udov.

— Nemško časnikarstvo. Za podporo in razširjanje katoliškega nemškega časopisja imajo avstrijski Nemci posebno društvo, Pijevo društvo, ki prireja nemurno shode po nemških kžajih v svrhu agitacije za katoliško časopisje. V nedeljo, dne 6. aprila, je bilo zopet veličastno zborovanje tega društva v Gradcu. Na njem so se govorili navdušeni govori in vnete se je agitiralo za katoliško nemško časopisje na Stajerskem. Slavnostni govornik Girstler je navajal besede škofa Ketelerja: Kdor katoliškega časopisja z vsemi močmi ne podpira, nima pravice, imenovati se dobrega katoličana. Pri nas Slovencih se vse premalo stori za katoliško časopisje. Tiskovna društva imajo le malo članov, a shodov za razširjanje časopisov prav nič. Ako bi bilo vsaj nekaj agitacije, lahko bi bil naš list že davno izhajal v 15.000 iztisih. Je nekaj župnij, kjer nimajo niti 50 naročnikov, po nekaterih večjih je tudi številu 150 in 200 premajhno. Le nekoliko nemške navdušenosti za časopisje in katoliško slovensko časopisje se bo nenaadno povzdignilo.

— Na Ogrskem vladajo razmere, hujše kakor na Turškem. Kakor znano, se je vršila nedavno velika pravda med ministrskim predsednikom Lukačem in poslancem Desyjem. Poslednji je očital Lukaču, da je ta uporabil 4 milijone kron državnega denarja v zasebne in agitatorične namene vladne stranke pri zadnjih volitvah. Prvo sodišče je Desyja na pritisk Lukača obsodilo na 1 mesec ječe ter mu ni hotelo pripustiti dokaza resnice. Sedaj pa je najvišje sodišče prvo razsodbo razveljavilo in določilo, da se mora vršiti nova razprava, pri kateri bo dovoljeno Desyju, da dokáže Lukaču, ali in kako je uporabil one milijone. Opozicija, ki bi Lukača rada strmoglavila, upa, da se ji sedaj to posreči.

— Nemški kancelar Betman-Holveg je, kakor se poroča v uvodniku, v ponedeljek, dne 7. aprila, v znamenitem govoru utemeljeval, zakaj Nemčija zahteva zopet več vojaštva. Pripravljena mora biti na boj proti Slovanom. Bridko se je mož tudi pritoževal, da so sedanje zmage balkanskih Slovanov povzdignile samozavest tudi drugih Slovanov in celo vseh neprijateljev Nemcev. Rekel je, da osobito Francozi smarajo izgube Turkov kot izgube Nemcev. Pri Lozengradu in Lileburgasu je zmagal francoski top (iz francoskih tovarn) nad nemškim, in v vsej vojski so zmagovali francoski in ruski častniki nad nemškimi inštruktorji turške armade. Bolgarski ter srbski vojskovodje so se namreč izobraževali v ruskih in francoskih vojaških šolah, turški pa v nemških. Vse, kar je nemškega, se jezi nad zmagami balkanskih slovenskih narodov. Zato pa tudi „Stajere“ drži s Turki in za sloga z Nemci tiho delujoča „Sloga“ si s slovenskimi zmagami nič prav ne upa na dan. Za državnim kancelarjem je tudi nemški vojni minister zahteval pomnožitev vojaštva, češ, da je močna armada najboljša jamstvo za mir. Tako menda vojni ministri vseh časov in vseh narodov utemeljujejo svoje zahteve. Nemška vlada hoče več 117.000 možta, 4000 častnikov in 15.000 podčastnikov.

— Splošni štrajk v Belgiji. Belgijski socialisti demokratje so se odločili, da prično sredi aprila s takozvanim generalnim štrajkom, in sicer iz jeze, ker so bili pri lanskih volitvah za belgijsko zbornico tepeni. S tem hočejo pritisniti katoliško vlado, da se ude zahtevi socialne demokracije po izpremembi volilnega reda. Zdi se pa, da stvari ne stoji ravno ugodno za štrajk. Vse belgijsko krščansko delavstvo je namreč proti stavki, ker ta nima nič opraviti z delavskimi težnjami, marveč je golo politično sredstvo prekucuhov, ki jim je na poti ves sedanji družabni red. Celotni nekateri voditelji socialne demokracije so proti štrajku, a obveljalo je mnenje radikalcev, da se mora z generalno stavko vreči katoliško vlado.

Važno za naročnike!

Vsem, ki še niso plačali lista do konca leta 1912, smo danes napravili na ovitek rudeče križe, da jih s tem opozorimo na njihovo dolžnost.

Kdor ima na ovitku 1 rudeč križ, je za leto 1912 še dolžen 1 krono.	
" " " " 2 " " " " " " " " " " " "	2 "
" " " " 3 " " " " " " " " " " " "	3 "
" " " " 4 " " " " " " " " " " " "	4 "

Vsak je torej dolžen za leto 1912 toliko kron, kolikor ima križev na ovitku. Za letos dosedaj seveda še pride naročnina zraven. Križe bomo napravili samo še prihodnjič, potem pa bomo list takoj ustavili. List je silno obširen, cena je nizka, plačila za list velika, zato se seveda ne more posiljati zastoj. Naročniki, storite torej takoj svojo dolžnost, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

13. nedelja: 3. po Vel. noči; Varstvo sv. Jožefa.
14. ponedeljek: Justin, mučenec; Tiburcij, mučenec.
15. torek: Helena, kraljica; Anastazija, devica.
16. sredo: Turibij, škof; Kalist, mučenec.
17. četrtek: Anicet, papež in mučenec; Rudolf, mučenec.
18. petek: Apolonij, mučenec; Eleuterij, škof.